Tekst 1

Regel 179 πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο

1p **1** Noteer voor welke ellende Odysseus Calypso al verantwoordelijk houdt. Baseer je antwoord op de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

Regel 182-191 Ἦ t/m ἐλεήμων

Dit tekstgedeelte kan ingedeeld worden in vier onderdelen. Het eerste onderdeel (regel 182-183) kan als volgt kort samengevat worden: Wat ben je toch een slimmerd.

3p **2** Noteer voor elk van de drie volgende onderdelen een dergelijke korte samenvatting. Je hoeft de onderdelen niet aan te geven met regelnummers. Gebruik bij voorkeur niet meer dan 40 woorden in totaal.

Regel 195-199 καί t/m ἔθηκαν

Aan Odysseus wordt iets anders geserveerd dan aan Calypso, en zijn maaltijd wordt ook door iemand anders geserveerd dan de maaltijd van Calypso.

2p **3** Citeer uit het tekstgedeelte καί t/m ἔθηκαν (regel 195-199) de twee Griekse zelfstandige naamwoorden waarmee degenen worden aangeduid die aan Odysseus en aan Calypso de maaltijd serveren.

1p **4** Citeer uit het tekstgedeelte καί t/m ἔθηκαν (regel 195-199) het Griekse tekstelement dat een verklaring vormt voor het feit dat aan Odysseus iets anders geserveerd wordt dan aan Calypso.

1p **5** Citeer uit het tekstgedeelte καί t/m ἔθηκαν (regel 195-199) het Griekse tekstelement dat in deze context een contrast vormt met πᾶσαν ἐδωδήν (regel 196).

Regel 199 ἔθηκαν en regel 200 ἴαλλον

2p **6** Beschrijf de verschillende aspectswaarden van deze werkwoordsvormen. Betrek in je antwoord de betekenis van deze werkwoordsvormen.

Regel 200-201 Οἱ t/m ποτῆτος

Dit tekstgedeelte kan beschouwd worden als een lange formule.

1p **7** Noteer de gebruikelijke benaming voor dit soort lange formules in het epos.

Regel 209-210 ἱμειρόμενός t/m πάντα

1p **8** Noteer de naam van het stilistisch middel waarmee in dit tekstgedeelte benadrukt wordt naar wie Odysseus verlangt.

Regel 203-213 Διογενὲς t/m ἐρίζειν

In dit tekstgedeelte beschrijft Calypso twee mogelijke toekomstscenario's voor Odysseus: naar huis gaan of bij haar blijven.

1p **9** Noteer in eigen woorden het nadeel van naar huis gaan dat Calypso noemt in het tekstgedeelte Διογενὲς t/m ἱκέσθαι (regel 203-207).

1p **10** Citeer uit het tekstgedeelte ἐνθάδε t/m πάντα (regel 208-210) het Griekse tekstelement waarmee Calypso het bijzondere voordeel van bij haar blijven aanduidt.

1p **11** Noteer in eigen woorden het argument waarmee Calypso het nadeel van bij haar blijven probeert om te buigen naar een voordeel. Baseer je antwoord op het tekstgedeelte Οὐ μέν t/m ἐρίζειν (regel 211-213).

Regel 214 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς

1p **12** Welk bijvoeglijk naamwoord past in het metrum op de plaats van πολύμητις in regel 214?

A ἀντίθεος
B διογενής
C μεγαλήτωρ
D πτολίπορθος

Regel 215-220 Πότνα t/m ἦμαρ ἰδέσθαι

In de *Heroides* van Ovidius schrijft Penelope aan Odysseus:

> Je kunt verlokt zijn door een vreemde vrouw. Misschien dat jij mij daar bij haar omschrijft als een wat simpel soort huisvrouw die niet anders kan dan woldraad spinnen.

1p **13** Vind jij dat Odysseus Penelope bij Calypso omschrijft zoals Penelope in het bovenstaande citaat suggereert? Beargumenteer je mening met een gegeven uit het tekstgedeelte Πότνα t/m ἦμαρ ἰδέσθαι (regel 215-220).

Regel 219-220 Ἀλλὰ t/m ἰδέσθαι

Dit tekstgedeelte wordt door Imme Dros als volgt vertaald:

> Maar ik heb toch altijd heimwee en zonder ophouden word ik
> toch steeds verteerd van verlangen naar de dag van mijn thuiskomst.

1p **14** Citeer het Griekse tekstelement dat in de vertaling driemaal is weergegeven.

Als tekst 1 verfilmd zou worden, dan zou er op twee verschillende locaties op het eiland van Calypso worden gefilmd.

1p **15** Noteer de concrete locatie waarop het eerste gedeelte van tekst 1 zich afspeelt. Baseer je antwoord op de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

1p **16** Noteer het nummer van de regel waarin de tweede locatie voor het eerst genoemd wordt.

In een roman die geïnspireerd is op de *Odyssee* verwijt Penelope Odysseus dat hij zo lang bij Calypso gebleven is:

> Ik weet hoe jullie mannen zijn als je belandt bij zo'n knap smoeltje, met tere voetjes en een bekoorlijk wiegend achterste en een bos zachte haarlokken! In haar kop moet ze niets hebben, geen spoor van gedachten achter het ronde voorhoofd, dat doet hun ogen ook zo helder glanzen, omdat geen begrip, geen weten, geen denken hun blik omschaduwt. En als zo iemand jullie dan ook nog stroop om de mond smeert en jullie er voortdurend van doordringt hoe geweldig en dapper jullie wel zijn, dan ploffen jullie hersens in jullie buik. Zoiets houdt jullie vast, dan blijven jullie en maken een nestje, zeven lange jaren bijvoorbeeld.

In dit citaat wordt evenals in tekst 1 gesuggereerd dat Calypso qua schoonheid de meerdere is van Penelope.

1p **17** Noteer in eigen woorden een aspect van schoonheid dat wel genoemd wordt in het tekstgedeelte Πότνα t/m ἀγήρως (regel 215-218), maar dat niet genoemd wordt in het bovenstaande citaat.

Uit het bovenstaande romancitaat kan opgemaakt worden dat Penelope zich de meerdere voelt van Calypso vanwege een andere eigenschap dan schoonheid.

1p **18** Citeer uit het tekstgedeelte Πότνα t/m ἀγήρως (regel 215-218) het Griekse woord waarmee de desbetreffende eigenschap van Penelope aangeduid wordt.

1p **19** Vind jij de verwijten terecht die Penelope in het bovenstaande romancitaat maakt aan het adres van Odysseus, of ben je het niet met Penelope eens? Beargumenteer je antwoord met behulp van een gegeven uit de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

Tekst 2

Regel 190-204a **Hier** t/m **zagen**

1p **20** Noteer wat de concrete aanleiding was voor Odysseus om het maakproces van het bed te beschrijven. Baseer je antwoord op het gedeelte dat voorafgaat aan tekst 2 (niet in dit examen afgedrukt).

Regel 205-206 λύτο, ἀναγνούσῃ, πέφραδ'
Deze drie werkwoordsvormen verwijzen naar verschillende momenten in het verhaal.

1p **21** Zet deze drie werkwoordsvormen in chronologische volgorde, van eerder naar later.